

Viðmerking

20.000 kr. árliga fyri m.a. at útspilla føroyingar

Nú gjørdi hann tað so enn einaferð, hann møðist ikki av at niðurgera, útspilla og kalla sínar landsmenn fyri nassireyvar, snultarar og mangt, mangt annað ósomi-

ligt, sum er sera køvandi fyri allan sunnan hugsunarhátt.

Maðurin eg skrivi um eitur Jens Pauli Heinesen.

Um eg minnst rætt, hevur hesin maður framst hesa ilgerð níggu ferðir áður. Inngangurin til tað fyrsta álópið var ein lýsing um opningstíðir, ein frágreiðing um nær føroyingar, klubbálmir og fólk í sovjetiskum fangalegum kunnu sleppa á bukkuna (egnu orð hjá J. P. Heinesen).

Eftir inngangsorðini verður komið til sjálvt evni, sum er ein ógvuliga meinfýsín og eisini beinleiðis ósonn lýsing av túsduntals

føroyingum. Skrivningin er so ljót og ótespilig, at hon als ikki er skikkað til endurtøku.

Øll tíggu álópin hjá hesum kennara, sum ikki tímir at brúka sína útbúgving, snúva seg um armóð, nass, háð og spott. Og fyri m.a. slíka skrivning fær hesin maður frá tí almenna – frá teimum, sum hann útspillar – útgjöldið 20.000,- kr. árliga.

Her vil eg fegin undirstríka, at øll hini, sum eru á hesum nógv umrødda heiðurslita, hava sína heiðursgávu uppiborna.

Men J. P. Heinesen, sum áhaldandi brúkar so nógv orku til at niðurgera og út-

spilla meira enn helmingin av sínum landskvinnum og monnum, hevur als ikki uppiborið nakra heiðursgávu.

Og tá hugsað verður um, hvussu hesin maður fær smør upp á breydið, átti hann at verið tann seinasti, ið kendi trongd til at skriva um nass. Men nú skilja vit betur, hví hann eisini hugleiðir um at geva skarvin yvir, leggja seg í songina aftur, meðan hini fara til arbeiðis.

Lat meg enda við at seta Jens Paula Heinesen nakrar spurningar:

1. Hvør kann orsøkin vera til, at allir flokkar, uttan

Sambandsflokkurin valdu at fremja yvirtøkur uttan gjaldsskyldu (olmussu-yvirtøkur)?

2. Hví skulseta Sambandsflokkurin fyri blokkin (olmussublokkin) tá ið hann, sum einasti flokkur, einki eigur í nevnda blokki? Blokkin er ein avleiðing av teim yvirtøkum, sum eru framdar uttan gjaldsskyldu, t.e. sambært § 9. í Heimastýrslógini.

3. Hvussu kann ein loyva sær at tosa um stórra sjálvræði, stórra sjálvbjargni, tá tú ikki vil gjalda fyri framdar yvirtøkur, so sum tilskilað við § 2 í Heimastýrslógini?

4. Ert tú samdur við mær um, at fullveldissætlanin hevði verið muin nærri, um allar yvirtøkur vóru framdar sambært § 2. í Heimastýrslógini? Hví ynskta allir flokkar,

uttan Sambandsflokkurin, heldur at brúka § 9, sum eyðsæð kom at gera okkum meira fíggarliga bundin?

Hvar finnur tú fullveldissynskini í hesum gerðum?

5. Hvør háttur heldur J. P. Heinesen tænið okkara fólk best, og røkkur longest í fullveldisspurninginum:

a) at skriva brot úr ókendum riti, ið er óprentað, og sum lýsir allar samríkisborgarar at vera eitt helvitis pakk, sum vit eiga at læsa kjaftin á. (tíni orð) – ELLA

b) at viðgera okkara samfelagsspurningar á ein høviskan og sømiligan hátt eins og Høgni Hoydal, ið viðger málið heldur enn persónar?

Trygvi F. Gutesen

Jógvan við Keldu, løgtingsmaður:

Flytið Arbeiðseftirlitið inn í Eysturoynna

Føroyar hava brúk fyri øktum dynamikki og at peningaliga trýstið á landskassan á rakstrarøkinum lætnar

Tað er ikki so langt síðani, eg las eina kanning, sum gjørd var í Danmark í sambandi við sokallaðan »trihymisøkið« á Jyllandi, sum sammett varð við Keypmannahavnarøkið.

Ætlanin var at meta um, hvussu til bar at seta á stovn fleiri fyrirkøkur í Keypmannahavnarøkinum.

Altjóða floghavnin í Kastrup og ikki minst, at Fríhavnin í Keypmannahavn var farin at virka betur,

skapti hesa kanning. Tí kundi mangt bent á, at eitt lættari samband við restina av heiminum gjørdi tað eyðsýnt lættari at leggja á Keypmannahavnarøkinum. Niðurstøðan í kanningini var í stuttum henda:

- at í Keypmannahavnarøkinum lógu lønirnar veruliga eini 30% hægri enn á Jyllandi
- at leigu- og grundøkis-útreiðslurnar lógu meira enn 30% hægri

- at arbeiðseffektiviteturin lá 30% lægri enn á Jyllandi
- at krøvini í Keypmannahavnarøkinum vóru øðrvísi og meira ágangandi

Hetta gjørdi, at tað loysti seg betur at leggja á Jútlandi.

Tað er eitt og annað, sum bendir á tað sama í Føroyum.

At flutt hevði ivaleyst loyst seg

Í seinastu viku dyrgir Arbeiðseftirlitið aftur eftir meiri peningi, hóast hækkanin er smáar 400 túsund krónur, t.v.s. góð 10% fyri 1999, og sigur samstundis, at tað ikki ber til at liva við hesum.

Peningaliga trýstið á landskassan bert økst, so leingi vit lata alt leggja saman á einum øki.

Vísandi til omanfyri

nevndu kanning úr Danmark, hevði tað uttan iva loyst seg at tikið spurningin upp at flyta tær fyrirkøkur út í annað býligari øki í Føroyum, sum liva eins væl og betur har.

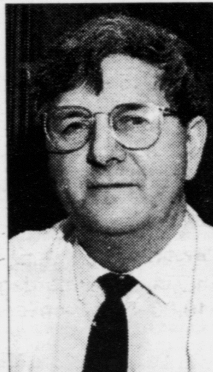
Ein fyrítøka, sum í øllum førum hóskandi kundi verið flutt, er Arbeiðseftirlitið. Tað lá helst betur fyri í Eysturoynni. – Eisini aðrar fyrirkøkur lógu betur aðrastaðni í Føroyum.

Økja dynamikkinn

Vit vita øll, at peningaligu játtanirnar eru nú komnar á eitt so mikið høgt støði, at vit liva ikki við teimum.

Eisini síggja vit í Danmark, hvussu farið verður fram fyri at finna sparringar. Føroyar hava brúk fyri øktum dynamikki og einki kvikligari arbeiðsgongd, og at færri pengar verða jáltaðir til almenna økið.

Soleiðis sum døgnaelig landsstýrismaðurin í vinnumálum Finnboji Arge tosar, og nú hann politiskt hevur

markaðarført kenda fyrbrigdið í handilslívinum »cost-benefit«, kundi eg hugsað mær, at hann tekur hetta og onnur álvarsmál upp.

Havn. Tað verða ikki allir lesandi føroyingar, sum koma at føra samfelagið víðari og kenna ábyrgdir og skyldur og vísa samhuga móttvegis arbeiðsleysum, gomlum, sjúkum, veikum, úti í samfelagslívinum alla staðni kring alt landið, hvat ein kemur aftur til.

Hans Birgir Hansen

Lesarabrøv

Útbúgvingarstuðul!

Tá talan er um útbúgvingarstuðul, sum er nógv lækkaður hesi seinastu 10 árin og keypiorkan hjá teimum lesandi, so sær ikki út til at tey líða nakra sum helst neyð. Tað er tí at tey fáa skattafrían lestrarstuðul og frikort til at forvinna sær 15-17.000 kr. skattafrítt á hvørjum ári, og tað er órættvíst móttvegis arbeiðsleysu undir ALS og Almanna-stovuni. Tað eru flestu lesandi, sum misbrúka útbúgvingarstuðulin, sum bert var ætlaður til útbúgving og lestrarbókmentir og ikki til onnur endamáli, hvat ið ein kundi nevnt fleiri dømi um.

Tað er nógv fyri, at øll hesi lesandi kring alt landið, sum arbeiða undirlønt við síðuna av hægri útbúgvingum, skulu fáa betri fortreytir enn arbeiðsleysu og tey, sum eru undir almannaveiting og pensjónum. Tað er nógv fyri, at flestu av lesandi føroyingum skulu vera kaldir, kyniskir, kenslu- og ábyrgdarleysir, egoistiskir og líkasælir, at medmenniskju teirra líða samfelagsligan órætt og hava nógv meira at svara fyri hvønn dag. Tað eru allir hesir lesandi føroyingar, ið skapa trupuleikarnar úti á øllum teimum áðurnevndu arbeiðs-

plássum kring landið, sum ein hevur viðgjørt í lesarabrævum seinastu árin og hvat ein framhaldandi kemur at gera í dagbløðum. Tað at allir lesandi føroyingar hava skapt arbeiðsgevarum eina býliga arbeiðsmegi (undirlønt) hevur ført við sær, at tann dýra er blivin skeiðað út við tí ríkna familjupolitikkinum, ein hevur funnist harðliga at. Tað eru allir lesandi føroyingar, sum koma inn gjøgnum bakdyrnar á øllum arbeiðsplássum, sum undirgrava hesar og sáttmálabundnu lønirnar og allan samfelags moral, hvat ein

so mangan upplivir og finst harðliga at teimum, tá ið ein kemur fram við teimum. Tað skal verða sagt, at útbúgvingarstuðul skal koma undir skattskyldu á sama hátt sum arbeiðsloysisstuðul og almanna veiting og pensjónir, so at lesandi føroyingar eisini verða við at gjalda til samfelagið. Tað eru tí nógv óhugnalig fyrbrigdi, ein hevur upplivað, hvar ið hesir lesandi føroyingar ongantíð greiða frá sínum uppruna, tá ið tey klaga onnur við at ringja eftir lögregluni, ið einki veit um brúksstuldur og rán, ein sær tey fremja. Tað er

kriminelt at fremja slíkt úti á arbeiðsplássum, tá ið vinir og kenningar koma á vitjan í arbeiðstíð, við at bjóða teimum ókeypis drykki- og matvørur, sum hesi ikki gjalda fyri, sum arbeiðsgevarin eigur at fáa stegð. Tað hevði verið ein frægari loysn, at arbeiðsgevarin slapp sær av við lesandi føroyingar og fekk arbeiðsleys at arbeiða ístaðin fyri, sum hava nógv meira at svara fyri, enn hesi hvørs foreldur eru millum teirra vælbjargaða her í Havn. Tað skal eisini verða sagt, at lesandi føroyingar, sum arbeiða við síðuna av hægri lesnaði, eru framlig og frek og hava ikki loyvi til at diskriminera viðskiftafólk, hvat ein dagliga upplivir í stríð við hesi á privatum arbeiðsplássum í